

KIS LAP

ÖRZSIKE, AZ ÜGYES KIS KORMANYOS (I. 106. l.)

PÉTER ÉS AZ Ő FÓKÁJA.

— Elbeszélés a tengerész-életből. —

(Folytatás.)

A hajó közeledett s a legénység künn volt a fedélzeten, gondosan széttekintgetvén a czethal üldözésére ment csónakok után. Mi ismét lobogtattuk ruháinkat, hogy felkölsük figyelmöket. Végre a hajó már egészen közel volt.

„Látnak! látnak minket! Hála az égnek!” kiáltozák Pista és Ferkó s mindnyájan sirva fakadtunk örömmünkben.

A hajó megállt s egy sajkát bocsátottak vizre; a sajka felénk közeledett s nem lehetett többé kétségünk, hogy megmenekszünk. A hajó árboczán az északamerikai egyesült államok lobogóját láttuk s így azt is tudtuk, mely nemzet fiainak köszönhetjük megmentésünket.

„Hamar! Siessetek le!” kiáltottak a sajkából, midőn hozzánk értek; de Pista intett nekik és tudokra adá, hogy nem mehetünk gyorsan, mert egyikünket le kell emelni, mert maga nem tud mozdulni.

„Ferkó, menj le és magyarázd meg nekik, hogy két embert föl kell ide küldeniök, különben le nem vihetjük Pétert.”

Ferkó lement s csakhamar visszatért két hajós legénnyel, kiknek nyelvét nem is értettem. Ezek egy kötelet kötöttek derekam köré s lebocsátottak a csónakba, hova ezalatt Pista és Ferkó is lejöttek.

„Bizony ideje, hogy reánk akadtak,” szolt Pista; „nemcsak az éhhalál fenyegetett, hanem úgy látom, hogy hajónk tegnap óta erősen süllyedt s nem sokára elmerül az árbocz is, melyen eddig ültünk.”

Hideg borzongás futott végig e szavakra s hálát adtunk az égnek, mikor megmentőink kezükbe fogták az evezőt s vittek hajójukhoz. Még egyszer visszaneztünk a süllyedt hajó felé; láttuk, hogy az árbocz, melyen amnyi remegés közt töltöttük utolsó napjainkat, sajtáságosan inogni kezd; egyszerre egy hullámcsapásra megmozdult a hajó teste is, az árbocz a víz színére dőlt, néhány perczig még föl-fölmerült s aztán végkép elsüllyedt a szerencsétlen „Incas.” — Mi hárman, Pista, Ferkó meg én, menekültünk meg az egész legénységből s most is azt mondom, hogy ez a gondviselés különös kegyelme és csodája által történt.

Néhány percz mulva fönn voltunk a czethalászok hajóján, hol oly hosszú halálfélelem után végre ismét biztonságban érezhettük magunkat.

Nekem egy függő ágyat adtak s midőn megtudták, mi bajom van, előhívtak a hajóorvost, hogy vizsgálja meg sebeimet. Az orvos kimosta, bekötözte nagy lábsebemet s

megvigas
lásom b
csendeser
is gondol
inkább
kiknek é
hettem.

„Há
dolnak-e
„Ök is
merülve.

„Rea
tatott az
fektette
hosszan
annyi fá

Ropp
tett föl;
fedélzetr
visszajöv
két czetl
ják a ha

Oly
hogy ár
mégis rö
jának ki
hálnak s
jóra er
kifőzésél
alá tüze

fölment
mely al
dalolgatt

A r
Ezalatt
togatott
Ferkó is
s őt és
a kapitá

megvigasztalt azzal, hogy felgyógyulásom bizonyos, csak néhány napig csendesen nyugodjam. Magamra nem is gondoltam többé, hanem annál is inkább az én két hű barátomra, kiknek életben-maradásomat köszönhettem.

„Hát az én jó bajtásaimra gondolnak-e kissé?“ kérdém az orvostól. „Ők is holtfáradtak és ki vannak merülve.“

„Reájok is lesz gondom,“ biztatott az orvos és csakugyan ágyba fektette őket is és képzelhetitek, mily hosszan és jóízűen aludtunk aztán annyi fáradság és ijedtség után.

Roppant zaj és kiáltozás ébresztett föl; Pista fölugrott s kiment a fedélzetre megnézni a lárma okát s visszajöve elmondá, hogy a halászok két czethalat fogtak s most vonszolják a hajó felé.

Oly nagy volt hajósaink öröme, hogy ámbár már sötétedni kezdett, mégis rögtön hozzáfogtak a hal zsirjának kiszedéséhez. Miután mindkét hálnak szalonnáját leszedték s a hajóra emeltek, hozzáfogtak a zsir kifőzéséhez nagy üstökben, melyek alá tüzet raktak. Pista időnként fölment a fedélzetre nézni a munkát, mely alatt a hajósok vig dalokat dalolgattak.

A munka több napig tartott. Ezalatt az orvos gyakran meglátogatott s én gyorsan javulni kezdtem. Ferkó is visszanyerte lassanként erejét s őt és Pistát mindjárt kényszerítette a kapitány, hogy a többi hajósokkal

versenyt dolgozzanak; Pista nem panaszkodott e miatt s Ferkó is szívesen dolgozott, de ez a munka fölülmulta az ő erejét. Azonban a kapitány ezzel nem gondolt.

A czethalászok élete nagyon keserves, még ha szelid és jó kapitány is parancsol a hajón. A „Delfin“ — így hívták a hajót, — kapitánya pedig épen nem volt szelid és jó ember, ellenkezőleg durva, iszákos, káromkodó; nem törődött legényeivel, s ezek viszont rendetlenkedtek, larmáztak s alig engedelmeskedtek.

(Folytatása következik.)

A KIS BETEG.

(Képpel a 105. lapon.)

„Hála az égnek, lábbadozok
Ki a szabadba vágyakozok!
Emma, Gyulácska, hol szekerem?
A kocsikázást úgy szeretem!“

Húzza Gyulácska, Emmike tol,
Nyargal előttök Fürge s csahol.
Rebben a főske, lebben a fű
„Hű no, Gyulácska — Emmike, gyű!“

A HÁLÁTLAN MAJOM.

EGY SZÉP falusi kastélyban élt egyszer valamikor egy tisztas öreg asszonyság, ki nagyon szerette az állatokat. Volt egy göndörszörű kis kutyája, melyet Ali néven szólitott; egy nagy fehér czicza, mely Alival együtt nőtt fel és vele jó barátságban élt, Miczi

nevet nyert, míg egy lármás papagáj, mely az ablak mellett fényes állványon volt elhelyezve, Póli nevet birt. Ez állatok mind a legszebb egyetértésben éltek, s nemcsak nem bántották egymást, hanem játszva és enyelegve mulattak mindig és nem is tudták ellemni egymás nélkül.

Volt az öreg nőnek továbbá igen

szép tyuk-, liba-, kacaserege is, mely külön udvarban tanyázott; az öreg nő mindennap meglátogatta apró szárnyasait, etette azokat, ápolta s ezek úgy hozzászoktak és megszerették, hogy, midőn az udvarba lépett, rögtön körülfogták, kezére, ölébe röpködtek s örvendezve csevegtek és sápi-toztak. Így tartott ez jó ideig, míg egyszer az öreg aszszonyság látogatást tett a városban egy ismerősénél s

itt egy kis barna majmot nyert ajándokul. Nagyon furesa, mulatságos állat volt Jago; ez volt a neve. Ali és Miczi csodálkozva nézték az új pajtást s kezdetben nem nagyon tetszett nekik; de igyekeztek szívesen fogadni és mulattatni őt. Hanem Póli, a büszke papagáj, miután egy-

szer végig nézett rajta, hátat fordított neki s rá sem tekintett többé.

Jago vig czimbora volt s tréfás ugrandozásain, majmolásain, Ali és Miczi jól mulattak s örültek, hogy ilyen jókedvű pajtásra tettek szert. De alig mult egy hét, már megváltoztatták véleményöket és sajnálták, hogy nem követték a papagáj példá-

ját, tartózkodván az új laktárs barátságától mindaddig, míg meg nem ismerik, vajjon érdemes-e a barátságára.

„Nem azért, mintha Jago rosz volna,“ szolt Miczi egy reggel, midőn Alival bizalmasan beszélgetett; „mulatságos, ügyes ficzkó ez a mi majom-pajtásunk, s egy-egy órát el lehet rajta mulatni; de már nagyon is tulságig viszi a dolgot, mindig csak gonosz csínyeken

töri a fejét s nincs kimélettel semmi iránt, a mit mulatságára fölhasználhat.“

„Bizony annak már fele sem tréfa, amit elkövet,“ szolt Ali. „Tegnap a fülemből kezdte a szört tépni; olyan dühös lettem, hogy bizony agyonharaptam volna a sem-

mirekell
löp jó
kibékült

A k
kodott
üzte cs
érezte n
bajt és
helyett,
másokat
azon tö
kinek k
napon,
épen re
valami
asztalon
czukorr
tejjel
ugy, h
asztal
ez rett
szony
ekkor
tetejéré
dókat.

Ily
vetett
félt tö
kélte
javul,
maradt
követe
többé

Az
minder
csáit s
ték ő
Miczi

mirekellőt, ha épen akkor be nem lép jó urnónk. Az ő kedvéért aztán kibékültünk.“

A két régi jó barát így panaszkodott egymásnak s a majom tovább üzte csinyeit. Minél inkább otthon érezte magát új lakhelyén, annál több bajt és bosszúságot okozott s a helyett, hogy mulattató tehetségeivel másokat szórakoztatott volna, csak azon törte fejét, miként tudna valakinek kellemetlenséget okozni. Egy napon, midőn az öreg asszonyság épen reggelihez akart ülni, kihívták valami dologban; Jago azonnal az asztalon termett, telerakta száját czukorral, a csészét eltörte, a forró tejjel teli bögrét pedig feldöntötte, úgy, hogy a forró tej lefolyt az asztal mellett csendesesen fekvő Alira; ez rettentően ordított, mire az asszony bejött a szobába; de Jago ekkor már elillant s egy szekrény tetejéről vigyorogva nézte a bosszandókat.

Ilyen csinyeket mindennap elkövetett a gonosz majom, mindenki félt tőle és a jó öreg asszony eltöklelte magában, hogy, ha Jago nem javul, tudad rajta. Jago pedig a régi maradt s nem sokára aztán oly csinyt követett el, melyért nem nyerhetett többé kegyelmet.

Az öreg asszony, mint mondtuk, mindennap meglátogatta csirkéit, kacsáit s kedvencz állatai mindig kísérték őt a baromfi-udvarba. Ali és Miczi szép csendes nézegették min-

dig a sok szárnyas állatot; Jago azonban egy reggel már nem tudott ellenállni csintalan kedvének, megragadta a két legszebb csirkét s mielőtt valaki megakadályozhatta volna, fölszaladt azokkal egy magas fára. Nagy lett a zaj és riasz a baromfiak közt; tyuk, kacsá, liba, mind rémülten tápitozott és szaladt ide-oda, a jó öreg asszony is jajveszékelt, a gonosz majom pedig mindezt vigyorogva nézte a fa tetejéről; aztán elővette a szegény csibéket, egyenként kihuzogatta tollaikat s teljesen megkopasztva végre ledobta őket a földre.

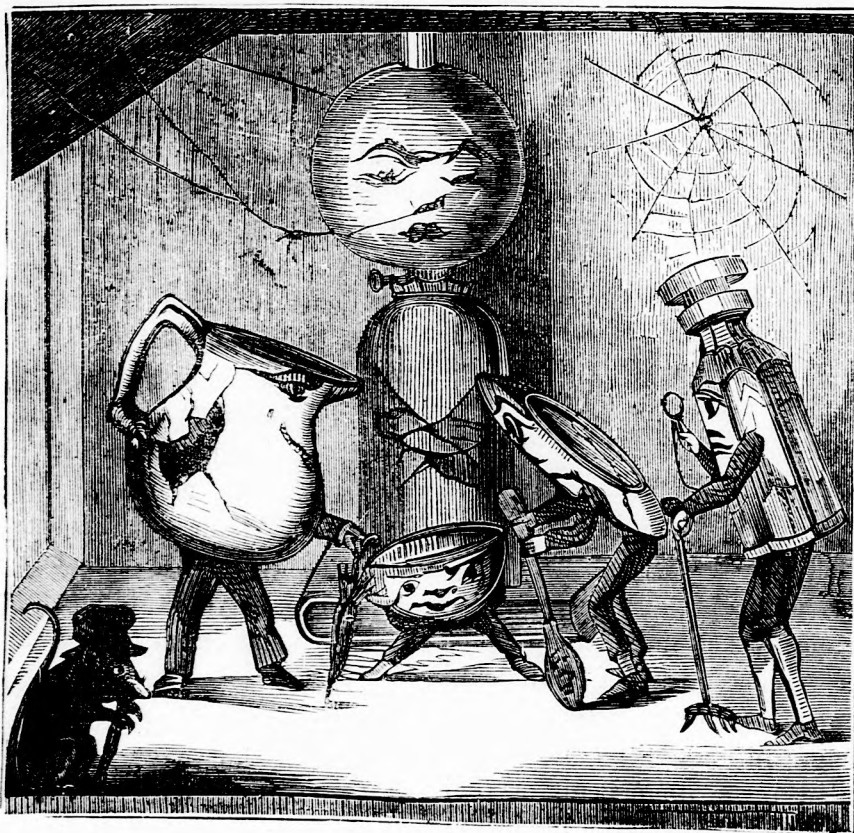
Az asszony nagyon haragudott, — de Jagót nem lehetett megfogni, mert magasan ült a fatetőn, néha le-lejött az alsóbb ágakra, de ha valaki közeledett, annak leütötte kalapját s ismét fölszaladt. Ali a fa tövében állt, morogva, dühösen s készen a gonosz pajtás megragadására, há lejön. De nem jött s végre egy ügyes gyerek fölmászott a fára s nagy nehezen megfogta és lehozta.

Ekkor aztán vége szakadt Jago mulatságának. Megkötözték s elvitték a városba, hol egy majomtánczoltónak eladták. Ott aztán keserves sorsa lett; meg kellett tanulnia mindenféle mesterséget és zeneszó mellett a nézők előtt tánczolni, vivni, pisztolyt elsütönni és ha néha hibázott, kegyetlenül megverte a gazdája; e mellett pedig többnyire koplalnia is kellett. Eszébe jutott gyakran, mily jó dolga volt hajdan a jó öreg asz-

szony házában s milyen szépen élhetne ott még most is, ha gonosz csinyeivel magára nem haragit mindenkit. Hanem most már késő, és élte fogytáig viselnie kell gondatlanságának és háladatlanságának következményeit.

FENT A POLCZON.

Egy zsibekkel s ócska cserepekkel telerakott kamarának polczán, pókháló és doh közepette ócska csészék, tányérok és vakult aranyozású függöny-karikák társaságában, a sötét zugban állt egy kiszolgált, kellemetlen büzü, rokkant lámpa. Könyvön

állt és ennek magaslatáról fennen hirdeté, hogy ő a legelőbbkelő származásu, a legjobb nevelésü, a legnóbelabb és legszebb lámpás és hogy nagy darab földön nincs hozzáfogható; pedig kár volt neki oly nagyra lenni, mert biz ő kelme vásott, ütött, rozga, hasznavehetlen vén butor volt.

Ha ugy elhallgatta az ember, hogyan dicsekedik, akkor azt lehet vala hinni, hogy Aladdin bűvös lámpása hozzá képest nem egyéb közönséges istállóbeli lámpásnál. Így gondolkozott az egész polcz felőle. Ha azonban véletlenül megrepedt findzsa, kajla mártásos csésze, vagy csorba

tányér
csipősen
miért ta
ken a f
volna v
polczbel
hogy h
magatar
mazásu

Ter
saság
modort
gyon
maguka
társasá
szerü

A

szólt:

mi ide
kerültü
va —
igen v
azon
észrev
végig
nagyér
levegő

É
a szor

egésze
füle
idény

gatá
fölsz
gondj
dicse

tányér lépett hozzá s azt jegyzé meg csipősen, hogy lámpa asszonyság miért támaszkodik mindig oly félénken a falhoz, mintha kénytelen volna vele: a hiu lámpa az egész polczbeli társaságnak azt bizonyítgatá, hogy hiszen ilyen az igazi nagyuri magatartás, a mint az előkelő származású lámpához illik.

Természetes, hogy a polczi társaság többi tagja az ilyen hetyke modort nem tudta elszivelni és nagyon szerették volna megboszulni magukat rajta. Egyáltalán furcsa társaság volt ez és nagyon saját-szerű beszélgetést folytatott.

A mártásos csésze például így szólt:

— Ugy bizony, tisztelt feleim, mi ide föl erre a polczra csak azért kerültünk, mert — magyarán mondván — már a mi hasznunkat nem igen vehetik, a mivel egyáltalán nem azon repedésre czélzok, mely mint észrevenni méltóztatik, derekamon végig vonul; mert ami engem illet, nagyérdemü társaság, én csak a jó levegő végett tartózkodom itt.

És a mig így szépítgeté magát, a szomszéd findzsához így szólt:

— Magácskával persze a dolog egészen máskép áll, mert a mióta a füle letörött, önre nézve a theaidény nyilván végkép lejárt.

— Aligha így nincs, bizonyítgatá az eczetes üveg a findzsa ellen fölhozott megjegyzéseket, mialatt gondja volt rá, hogy annál jobban dicsekedhessék maga s azért így foly-

tatá: Engem nézzen, komámasszony! Távolról se higye, hogy azért vonultam vissza, mert nincs már dugóm s hogy ezért nem tarthatnak már el bennem eczetet. Sőt ellenkezőleg! Csak egészségi tekintetből vagyok dugasz hiján, mert föltettem magamban, nem hordok kalapot, hogy fejemet szabadon járhassa a levegő.

— Ha, ha, ha! kaczagott egy öreg korsó, azt hiszem egyikünknek sincs oka valami nagyon hetvenkedni; mert ami engem illet, nem tagadom, hogy az a tej, mit számon belém töltenek, a fenekemen megint kicsorog — bár ez bizonyos tekintetben előny, mert így legalább meg nem savanyodik bennem a tej.

Igyen beszélgetének ezen zsibek, mindegyikök azt bizonyítván, hogy az ő csorbája, az ő repedése valami különös, nem közönséges csorba vagy repedés és mindenkép csak dicséretes tulajdonságnak tekinthető.

S ha a lámpa ilyeneket hallott: rekedt, kelepelő hangon így szólt közbe:

— Ó ti együgyü holmik! Ti mindnyájan rozzant, ódon kótyonfittyek vagytok s ezért vagytok itt. Csak én magam vagyok a nagy világba való. Előbb azonban rántotta lesz a nap és sajt a hold, mig én oda visszatérek. S miért? Mert szükségem volna valakire, ki megsurolna s megtörülne; de senkim, a ki ezen baráti szolgálatot rajtam elkövetné. Egyébkint — bármint legyen, annyi áll, hogy én mindazon-

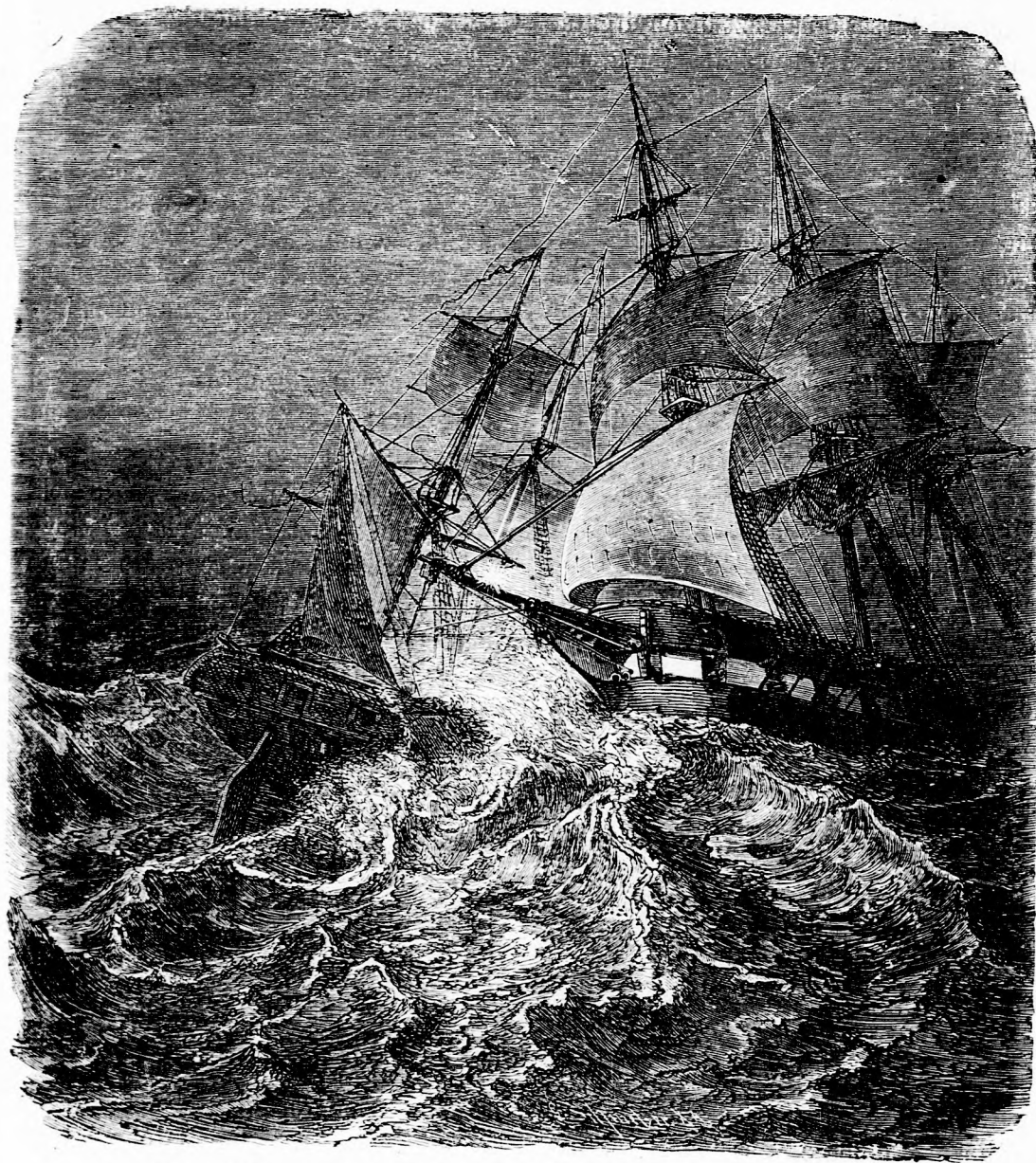
által uri személy vagyok, kin már messziről észrevenni, hogy rangja és állása van.

— Be kár, kiáltá a többi, hogy

nem akad senki, aki nagyságodat jól megsurolná!

Történt azonban, hogy egy egérke, a mint a polcz mentében

(Folytatása a 106. lapon.)

AZON CZETHALÁSZ-HAJÓ, MELY PÉTERÉKET MEGMENTETTE.

(Lásd a „Péter és az ő fókája“ című elbeszélést.)

A KIS BETEG. (lásd 99. l.)

lyukába hazatért, fülhegygyel meghallott valamit e furesa beszélgetésből. Különösen pedig a sajtá válandó hold ragadta meg figyelmét; mint kiváló kedvelője a sajtnevelőknek, föltette magában, hogy a polczon kiszimatolja az említett sajtot. Ez okból gyorsan kuszott föl egy csöngetyü-huzón s egy a falban levő szögön át a polczra ugrott le, mely alkalommal a lámpát megérintette. S ennek, szegénynek, elég volt a gyöngéd érintés is, mert csakhamar nagy csörömpöléssel és zörgéssel — puff! — hasra esett a lámpás. Zuhanásától megrendült az egész polcz, az egérke ijedten ugrott el onnan s a gögös lámpás titka el volt árulva. Csak azért támaszkodott mindig a falhoz, mert — dereka sem volt neki.

A legkülönbféle érzések között álltak körül a romokat a polcz többi lakói, míg végre az eczetes üveg, egy savanyu könyvet nyelve el, így szólt:

— Ah, kedves jó barátim, mily tanulság ez ránk nézve! Azok, kik lehangosabban dicsekednek, azok föllentenek legtöbbit. Ha a lámpás féken tudta volna tartani nyelvét s nyugodalmas, csöndes, tisztességes életet folytatott volna: őt bizonyára mint köztünk a legnagyobbat, az őt megillető megkülönböztetésben részeltettük volna, sőt tán még főnökünknek is megválasztjuk. De így — egész dicsősége romba dőlt; már ő most bukott nagyság.

És e szavakkal az üveg a lám-

pás trónusára állván, azt elfoglalá, noha köröskörül mindenki látta, hogy dugasz sincs benne, s így az ő hibátlansága sem volt kifogástalan, noha váltig bizonyította.

És ez azt is bizonyítja, hogy az eczetes üveg — mint ez már megeseik — a hetvenkedő lámpás bukásán nem okult.

ÖRZSIKE, AZ ÜGYES KIS KORMÁNYOS.

— Igaz történetke. —

(Képpel a czimlapon.)

REGENSBURGNAK híres városából
(Duna onnan mihozzánk aláfolly)
Jött le tavaly fabordó hajóján
Ide Pestre a jószivü Lohmann.

Hogy a fáját jó áron eladta:
Csöndesen leült a Dunapartra.
És kifejtve a tarisznyát ottan,
Megvacsorált házi urnál jobban.

A nap épen a hogy mögé szálla,
Duna habján fénylett végsugéra —
Esti csillag is kigyult az égen —
És a lámpás ott az utczarésen.

Lohmann ur ezt gyönyörrel szemlélte,
Nem látott még ily dicsőt, azt vélte.
S a csillagban, úgy rémlett előtte:
Ragyok elhalt kis leánya lelke.

A csillagot nézte hosszan — hosszan
— Igen! Az én kis Elizem ott van! —
És szemét a látványon feledte —
Amint neszel valami megette.

Hátrafordul — nini, kis paraszt-lány!
— Honnan veszed magad, kicsi hűgám?
Igy kérdezte Lohmann a leánykát —
S úgy véli hogy a szemében könyt lát.

Csaku
— T
Avagy
De a l

— Jös
Mond
Merre
Eltév

A kis
Kis k
S azt
— Ni

Apám
Nincs
Arva
Jobb

Igy t
Lohm
S a h
Kis

Az is
Már
— M
— N

— T
Ez a
A h
Jösz

Esti
Fölr
A k
Mint

Más
Egy
Föd
Vig

Hos
S h

Csakugyan — nini — sir ez a gyermek.
— Talán bizony édes atyád vert meg?
Avagy édes anyád szidott, korholt? — —
De a kis lány csak zokogott, nem szólt.

— Jöszte lányka, szólt szeliden Lohmann,
Mondd kicsinyem, a házatok hol van?
Merre laktok? Jöjj te kicsi gyermek!
Eltévedtél? Hazáig vezetlek.

A kis lányka fejjét rázogatta
Kis kötőjét szemé elé fogta
S azt zokogta busan, keservesen:
— Nincs otthonom, nincsen anyám nekem.

Apám sincsen, a gép összetörte —
Nincsen, a ki fogadjon örökbe.
Arva vagyok, elhagyatott árva —
Jobb helyem vón' a hideg Dunába'!

Igy tört ki a kis leány keserve.
Lohmannak rajt' megesezt a lelke —
S a hogy nézte, mindig nézte — nézte —
Kis Elizje jutott az eszébe.

Az is olyan, szakasztott olyan volt —
Már egy éve, hogy szegényke megholt.
— Mondd leányom, minek hínak téged? —
— Nevem Örzi, Tavaszi Erzsébet.

— Te is Örzi, mint Eliz leányom!?!...
Ez a nagy ég nyílt intése látom.
A helyébe, ki fönt van az égbe' —
Jöszte gyermek, gyermekem helyébe!

Esti csillag erre fönt az égen
Fölragyog most kettős fényességben.
A kis Eliz lelke int le talán —
Mintha mondná: be jól tetted, atyám!

Másnap reggel a Lohmann hajóját
Egy nagy gőzös végébe ragaszták
Födélzetén Örzsike az árva
Vigan kapott a nehéz kormányba.

Hosszu volt a fahajónak utja.
S hogy fölért az távol Regensburgba:

Bajor gyermekek a magyar lánykát
Nagy örömmel, szívesen fogadták.

S mert a kormányt látták a kezében
S mert forgatta okosan és szépen:
Rája adták ezt a nevet mármost:
„Örzsike, az ügyes kis kormányos.“

A „KIS LAP“ PÁLYÁZATA.

„Hogyan töltöm én a napot?“-féle
kérdésre számos pályamű érkezett be;
de miután köztök a megszabott három
legjobb nál még több legjobb is van: többet
közlünk a megállapított számnál.

V.

KEDVES FORGÓ BÁCSI !*)

Ön tudni kívánja, hogy ki mivel
tölti napjait tehát én röviden elmondom:
Reggel korán elhagyom puha ágymat,
mert oly szép, oly kedves, midőn a
nap első sugarai átlövelik az ébredő
természetet és erdős bérczek között fekvő
falunkat megvilágosítják, melynek
szerepny kis tornyában megkondul a harang
reggeli imára. Azután a kertbe megyek,
melynek végében üde kis csermely folydogál
és a már koronáját hullatni kezdő
természetten elmerengek. Itt egy fűrgé
kis méh repked, keresni látszik a dér
által még épen hagyott virágokat, ott
kedvelt galambaim hurukolása mind oly
kedvesek rám nézve.

Még sokáig mulatnék így, ha eszembe
nem jutna, hogy reggelim és azután
könyveim várnak, melyekből tanulgatva
töltöm el a délelőt.

Délután, míg tanulásom ideje következnék,
játékaimat rendezem. Tanulásom

*) Noha külön bizonyítvány nincs e munkálathoz mellékelve, még sem kételkedem annak teljesen eredeti voltában. Az irányban sokkal több a gyakorlat mint a helyesírásban. Honnan van ez? F. b.

bevégeztével pedig, ha az idő kedvező, tanító bácsival a közellevő erdőbe megyünk virágot szedni, hol a nyár folytában oly sok jó időt töltöttünk, midőn a bokrok tövében még enyhülést nyújtott az árnyék, és a lombok közt az éneklő madarak oly kedvesen csevegtek; most már elköltöztek a kis dalosok. az egész erdő hallgatag, csak a csermelyek csevegése és a legelő nyájok kolompolása zavarja a csendet.

Talán már haza is mehetnénk mert a jó nap az átellenben fekvő erdő, sziklás hegyeket egészen pirosra festette, a mi annak jele, hogy ő is nyugalomra készül. Így hagyjuk el a már néma erdőt és hazaballagva ozsonnához látunk, mert a séta után igen jól esik. Még egynehány percz és falunk tornya egészen homályba burkolódik. Gyertyagyújtáskor vagy kedves „Kis Lapomból“ vagy mesés könyveimből olvasgatok, míg elkövetkezik a lefekvés ideje; ekkor jó éjt kívánván, aludni megyek. — Vasárnap, minthogy szünidőm van, templomba megyek, délután pedig pajtásaimmal együtt katonásdit játszunk: így telik el a hét. Ha kedves Forgó bácsi ezen legelső szerény kis művem, melyet önerőből készítettem, jónak találja és a „Kis Lapban“ kinyomtatására helyet ad, igen fogok örülni, ha pedig a czélnak meg nem felel, (de igen! F. b.) igyekezni fogok hibámat máskor jobbal helyre hozni.

Kedves Forgó bácsinak Ó-Radnán,
okt. 4. 1871. tisztelője

BARTÓK ZOLTÁN,
11 éves.

VI.

KEDVES FORGÓ BÁCSI!

Reggel, midőn felébredtem, mindjárt eszembe jutott Forgó bácsi jutalom kitűzése. Felugrottam hirtelen ágyamból, kitekintettem az ablakon; borus idő volt. Mondtam kedves szülémnek: Istenem!

mily jó volt itt ezek alatt a lombos vadgesztenyefák alatt, barátnéimmal míg jó melegek voltak, játszani és sétálni. Bizony már ősz kezd lenni; minden fának lehullnak levelei. De már kimegyek, mert a szél és gyermekek mind leverik róla a gesztenyét, pedig a gesztenye nekem nagy örömet szerez, mert sok bohókás játékot gondolok ki vele. A kertbe is lementem, de már ott is minden bokor és növény elsárgult; még is akadtam egy fejér bogyó bokorra, melynek bogyói most igen szépek; viszek is fel édes anyám hajába. Most már a feladatot kell megtanulnom. Lépteket hallok, bizonyosan a tanítóm! csak ugyan ő.

A leczkémet felmondom és dicséretet kapok. Az óra alatti magyarázatot figyelemmel hallgatom. Vége van az órának; most ismét játszhatom! A napocska jó melegen süt már, kiderült az idő. Ó ti kedves kis gerléim hogy turbékoltok! ti is örültök, hogy egy kissé fölmelegedett az idő. Az én tarka, kis cziczám is kiült sütkérezni és nyalogatja talpacskáit; tiszta kis czicza is ő, jó kedvében nagyon tud dorombolni. De most nagyot ugrik egy falevél után, felkapja és oly ügyesen a levegőbe dobja mint egy kis majom. Ebédelni hinak, jól is fog esni az ebéd mert ugyan csak kiszaladgáltam magam. Ebéd után a feladatom tanulom. Az első nyelvgyakorló-könyv negyedik olvasmányából ugyanis a tömondatokat kellett kikeresnünk. Aztán a hajas babámnak ruhát kezdtem varrni; de most már ezt is leteszem, mert édes anyámmal látogatóba megyünk. A tanító az alatt eljött, de mivel otthon nem talált, nem tanulhattam. Barátnéimmal igen kedélyesen tölt el a délután. Hazajöttöm után egész gyertya gyujtásig, a kis daxlival játsztam, amely is végtelen virgoncz állat. Vacsora után még egy kicsit olvasgattam; azután jó ágyacskámba lefeküdtem, Istenhez fohászkodva; egész reggelig nyugodtan aludtam.

OLÁH ILONKA.

VII.

Reggel fölkeléskor imádkozom az Istenhez. Megköszönöm neki a jót, mit nekem tesz.

Hét óraker reggelizünk, akkor kívánunk egymásnak jóreggelt.

Reggeli után hozzá fogunk a tanuláshoz. A csütörtöki leczkéim: a földrajz, a magyar, francia és angol nyelvtan, a magyarok és a világtörténete és a természettan.

A történetet szeretem legjobban minden leczkéim közül mert a magyar történetből ismertem meg, hazám történetéből tanultam szeretni hazám nagy és dicső fiait és leányait s megvetni az aljas árulókat Kilencz óraker hallunk harangozni, akkor vesszük hamar imakönyveinket és sietünk a kis kápolnánkba, melyet a jó nagymama, ki nem csak ajándékokkal halmoz, hanem lelki üdvösségünkről is gondoskodik, építtetett.

A kápolnában letérdelek s imádkozom, a hogy az Isten házában illik.

Tizenegy óraker van a zongora órám, legjobban szeretem a magyar dallamokat. Tizenkét óraker szabad mulatni s a kertben ugrálni. Én mindjárt kedves kis kertembe megyek, melyet tavasz óta ápolok és öntözök. A mindenféle színű virágaim oly szépen mosolyognak s hálát adnak nekem az öntözésért és ápolásért.

Egy óraker megyünk ebédelni. Ebédnél nem győzők eleget mesélni a kis kertem szépségéről.

Ebéd után szabad az olvasás. Én nagyon szeretem „Laméfleuri“ könyveit, mert ezek nem csak érdekesek, hanem tanulságosak is. Mikor eleget olvastunk, hinak a kis öcséink játszani. — Miklóska a nagyobbik mindég kér engem hogy meséljek, és azt is szereti, ha a babámmal sétálok és az egyik kezét én, a másikat pedig ő fogja.

Öt óraker uzsonnálunk, a legnemessebb faj gyümölcsök diszítik az asztalt.

Uzsona után jön a gimnasztikamester, és hi minket gymnastikálni. A

torna a kertben áll, nem messze a kis kertemtől. Én nagyon szeretek tornászni mert ez nagyon egészséges mozgás. Mikor a tornamester elment, meg öntözöm a virágaimat és jó északát kívánok nekik, mert tudom, hogy ők nem sokára alusznak el.

Azután sétálok testvéreimmel és babámmal ölembe, és mesélem nekik hogy mit olvastam ma, és mikor én elvégeztem a mesémet, akkor ők mesélnek nekem: úgy mulatunk mikor hinak vacsorálni. Vacsora után még egy kicsit ki megyünk a kertbe és ugrálunk, nevetünk míg elfáradunk: akkor jó éjt kívánunk egymásnak, imádkozunk és lefekszünk.

DEGRÉ KATICZA.

Papvölgy Vác mellett.

PELLENGÉR A RÉGI IDŐBŐL.

(Képpel a 112. 1.)

A régi időkben a legközönségesebb büntetések egyike az volt, ha a bűnöst a pellengérré szégyenszemre kiállították. A pellengér czölöp vagy fatörzs volt, a helység főterén, vagy valamelyik népesebb utcáján, avagy az országuton, és vas-kapcsokkal volt ellátva, melyekbe a bűnösnek vagy nyakát vagy kezét illesztették bele. Így kellett az elítéltnak órákon át vagy egész egy napig is ott állni, míg egy lapon vagy deszkán le volt írva, mily bűnt követett el. Az arramenők azután gunyolták s leköpdösték. Ha a bűntény nagyobb volt, a vétkest a pellengér tövében még meg is vesszőzték. A mostani szelidebb szokások az ily szégyenletes büntetést nem türik már, mert emberbaráti nézeteinkkel nem egyezik meg ily lealacsonyítása az emberi méltóságnak, melyet még a legelvetemültebb vétkesben is tisztelnünk kell. E büntetés minden polgárisult államban végkép el is töröltetett már. Rajzunkon az ilyen pellengér a természet után van feltüntetve, amint egy angol földműves nézi és ugyancsak eltűnődik rajta.

MESE A RUT KACSAFIRÓL.

(Vége.)

S beköszöntött
a tél. Szörnyű

hideg jára:

Jég közé fa-
gyott a boldog-
talan árva!

Árva, számki-
vetett, üldözött
kis állat:

Hát nem akad
már ki monda-
ná: „sajnál-
lak?”

Akad. Jó pap
bácsi ment el
arra épen.

Nézte, mi mo-
zog ott a jég
közepében?

„Még sajnálom!” így szól. „Ki kacsá? Viszem hát!”
S vitte a nejének a fázó ruczácskát.

Ott sem volt sze-
génynek hosszú ma-
radása,

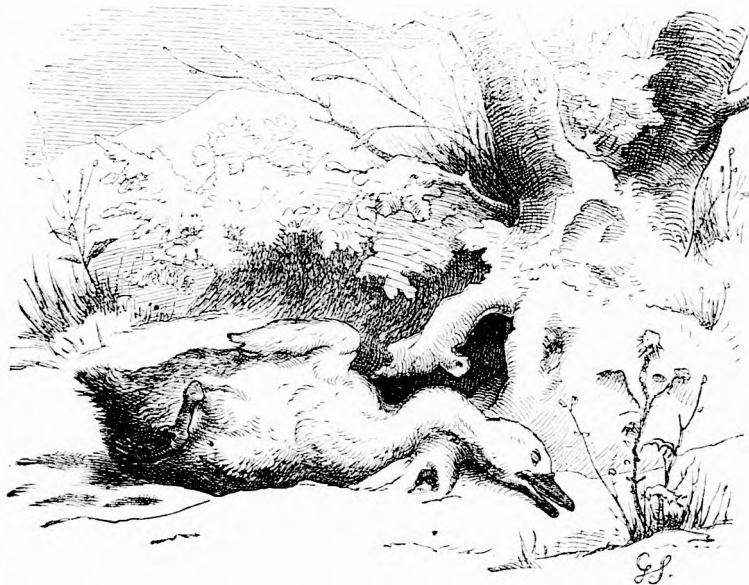
Megint csak bolyon-
gott a szegényke, árva.

Ott feküdt a hóban, a
bokor tövében,

A harasztot félig alva,
félig ébren.

S hogy végre föléb-
redt: zöldelt mező,
liget,

Dalolt a pacsirta —
itt volt a kikelet.

BE
és ki fo
KÖVÉR
Kiadom
lomról
munkál
mint az
egy mű
sajnál
ket egy
ugy ért
nyian l
korlatn
és elm
irókká
keressé
vagytol
melyitt
hangve
ily cso

S uszott a patakban,
uszott a migvégre,
Tavaszi pompában
diszló kertet ére.
A kerti tó partján há-
rom kedves gyermek,
Három fejedelmi ma-
darat etettek
„Ni csak!“ így kiálták
„egy új társukakadt!“
És a három gyermek
nagy öröme fakadt.
Mert bizony hát a mi
megüldözött, csúfolt,
Szegény, árva ruczánk
királyi hattyú volt.
Ha ki al-udvarban
jött is a világra,
Ha csipték-marták is
folyton egyre-másra,
Végül jóra fordul
élete folyása:
Csak elébb tegyék be
— szép hattyu-
tojásba!

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

BENKE ETELKA. A fordított mesét köszönöm és ki fogom adni talán még ez évben. — IFF. KÖVÉR JÁNOS versecskéje korához képest elég jó. Kiadom ezt is. — B. LACZI utleírása szorgalomról tanuskodik, de még nem válik be annak munkálata, kinek föladata inkább az olvasás mint az írás. Kivételkép szintén közlök egy-egy művet töletek, biztatásképp a jövőre. De sajnálnám, ha engedve azon hiúságnak, neveteket egy költeményke vagy mese alatt látni: úgy értelmeznétek a kedvezést, hogy mindannyian hivatott írók vagytok. Amit irtok. gyakorlatnak fölötte üdvös; szívesen el is olvasom és elmondom róla véleményemet. Hogy jeles írókká váljatok, ohajtom. De hogy már most keressétek a hírt, midőn még a kezdet elején vagytok: ez anynyi volna, mint mikor valamelyitek, ki 1—2 év óta tanul zongonázni, már hangversenyben akarna föllépni. Ha akad mégis ily csodagyermek — ez kivétel és csak a szabály

mellett bizonyít. Más az, ha oly feladásra feleltek meg, mint a közelmúlt hetekben. Itt versenyt akarok támasztani köztetek, hogy a fogalmazásban gyakoroljátok magatokat és figyelmeket ébresszem föl az iránt, ami bár mindennapi dolog, de elég okot szolgáltat a gondolkozásra. A kifejezés szobatosága szóban és írásban igen fontos — s ezen czélt akarom elérteni veletek. Minden ember nem lehet író; de minden emberre nézve szükséges az, hogy világosan, helyes szófűzéssel és helyesírással tudja kifejezni magát. Ily feladatokat időnkint elétek fogok tenni, időnkint mondom és nem sűrűn, nehogy a szükségeset mulasszatok el a hasznosért. Ez különben. Laczim, nem csak neked szól, hanem többi kortársaidnak is, Üdvözöllek. — GRIMM ZSIGMOND Már most rendén van, kis öcsém. — KEMÉNY ISTVÁN Köszönöm a küldeményt. Mihelyt lehet. — SZABÓ MARGITKA. Mindent a legjobban elintéztünk.

PELENGÉR RÉGI IDŐBŐL. (lásd 109. l.)

Kiadatott és nyomatott a Deutsch-féle könyvnyomda és kiadói részv.-társ. intézetében, Pest Józseftér 6. sz.

Felelős szerkesztő: Forgó bácsi. — Ára negyedévre 1 frt.

☛ Megjelenik hetenkint egyszer 16 oldalon. ☛